

Sáfárok az Éden utáni időben



SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 22:14-18; 1Korinthus 4:1-2;
2Korinthus 5:10; Efezus 6:13-17; Kolossé 2:2

„...hanem mint akiket Isten kipróbált, hogy ránk bízva az evangéliumot, s úgy szólunk, mint akik nem az emberek tetszését keressük, hanem az Istenét, aki megvizsgálja szívünket” (1Thessz 2:4, ÚRK).

Ádám és Éva első feladatai közé tartozott a sáfárság. Isten nekik adta a kertet és az egész teremtett világot, hogy gondoskodjanak róla, élvezzék és uralkodjanak rajta (1Móz 2:15), bár nem az ő tulajdonuk volt. Sáfárai és őrzői lettek mindannak, amit az Úr rájuk bízott.

Ezen a héten közelebről meg fogjuk vizsgálni a sáfár meghatározását, de ezúttal azt nézzük meg, hogy mit jelentett ez az Éden utáni időszakban, miután összüleinket kiüzte onnan az Úr. Mindnyájan sáfárok vagyunk, de sajnos olyan környezetben, ami nagyon különbözik attól, amit Ádám és Éva kezdetben élvezhettek.

Mi a sáfárság? Egyes bibliai szereplők életükkel mutatják be, mit jelent sáfárnak lenni. Más igeszakaszok még világosabban meghatározzák ezt. Isten sáfáraiként már nem a világra és az anyagi javakra koncentrálnak, hanem Teremtőnkre és a ránk bízott küldetésre figyelünk. Ahogy Ádámról és Éváról, ránk is feladatokat bíz Isten. Az édeni bűnbeesés óta azonban a sáfárság feladata némileg változott, hiszen a fizikai világ feletti örökösön kívül a lelki jellegű igazságok jó sáfáraivá is kell válnunk.

SÁFÁROK AZ ÓTESTAMENTUMBAN

Az Ószövetségben csak néhány alkalommal fordul elő a „sáfár” szó. Legtöbb esetben a ház gondviselőjét jelenti, aki a háztartás irányításáért felelős (1Móz 43:19; 44:1, 4; 1Kir 16:9). A sáfár felelőssége volt a ház ügyeinek intézése, gazdája vagyonának kezelése, valamint az, hogy megtegye, amit csak kérnek tőle. Az Ószövetség a sáfárt a tulajdonságaival határozta meg. A sáfárokat nem lehet elválasztani gondnoki feladataiktól, hiszen ezek határozzák meg kilétüket.

Az Ószövetség világossá teszi a sáfár néhány jellemzőjét. Először is, a feladata különösen fontos volt (1Móz 39:4). A sáfárokat képességeik alapján választották ki, és az elvégzett munkáért gazdájuktól tiszteletet, elismerést kaptak. Másodsor, tudták, hogy amit uruk rájuk bíz, az nem az övék (1Móz 24:34-38). A gazda és a sáfár között ez az alapvető különbség. A sáfár pedig tudta, mi a pozíciója. Harmadszor, ha a sajátjának tekintette azt, amit a gazda rábízott, megtört a bizalom, a gazda elbocsátotta (1Móz 3:23; Hós 6:7).

Ézs 22:14-18 szakasza alapján tudjuk, hogy Ezékiás király uralkodása idején Sebnát nevezték ki sáfárnak, valamint kincstárnoknak. Mindkettő igen fontos tisztség volt. Mi történt vele, miután feladatköréhez hűtlen lett?

„A sáfár azonosítja magát urával. Elfogadja felvigyázói feladatát, és ura helyett hoz döntéseket, mégpedig olyanokat, amilyeneket ura hozna, ha jelen lenne. Ura érdekei az ő érdekei lesznek. A sáfár tisztsége nagy kiváltság, mert az ura bízik benne. Ha bármilyen szempontból is önző módon cselekszik, és az ura javaival való kereskedést a maga hasznára fordítja, visszaél a bizalommal” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church* [Bizonyásgtételek a gyülekezetnek]. 9. köt., 246. o.).

Hogyan érthetjük meg igazán, hogy valóban csak sáfárai (felvigyázói) vagyunk a ránk bízott dolgoknak? Ez a felismerés hogyan hason minden tettünkre?

SÁFÁROK AZ ÚJTESTAMENTUMBAN

Az Újtestamentumban a „sáfár” kifejezésre két görög szót használtak, az egyik a háromszor előforduló *epitropos*, a másik pedig az *oikonomos*, ami tízszer szerepel. Mindkettő olyan tisztséget jelöl, ami felügyelői feladatokat foglal magába, amelyeket a gazda bízott a sáfárra. Mind az Ó-, mind az Újszövetség a feladatuk alapján határozza meg a sáfárokat. Az Újszövetség konkrétan az elszámoltathatóság, illetve az elvárások szempontjából írja le a sáfár feladatkörét (Lk 12:48; 1Kor 4:2). Az Ószövetség inkább Isten tulajdonjogát jelenti ki, minthogy bennünket azonosítana sáfárként. A sáfár fogalma hasonló mindkét Testamentumban, de az Újszövetség kitágítja a fogalmat, nem csak a ház felvigyázójára utal vele. A hűtlen sáfár példázatában (Lk 16:1-15) Jézus még jobban bővíti a sáfár meghatározását. A tanulság sokkal mélyebb annál, hogy a felvigyázó elkerüli a pénzügyi csődöt. Arra is alkalmazható, ha valaki a lelki kudarcot kerüli el, mert bölcsen dönt a hite alapján. A bölcs sáfár már a jelenben készül Jézus eljövetelére (Mt 25:21).

Olvassuk el 1Kor 4:1-2, Tit 1:7 és 1Pt 4:10 verseit! Mit tudunk meg belőlük a sáfárokról és a sáfárságról?

„Nem kellene-e kinyitnunk szívünket a Szentlélek előtt, hogy minden képességünk és erőnk feltámadjon, amit csak kaptunk az Istentől? Krisztus tulajdona vagyok és szolgálatában állok. Kegyelmének sáfáraként élek” (Ellen G. White: *Fundamentals of Christian Education* [A keresztyén nevelés alapelvei]. 301. o.).

Lk 12:35-48 szakaszában Jézus jelképes értelemben is használja a „sáfár” szót. Arról beszél, hogy a bölcs sáfár készen várja az ember Fiának visszajövetelét, viszont hűtlen sáfárhoz hasonlítja azt, aki felhagyott a javak gondos kezelésével, mert ura késlekedett a hazatéréssel. A hűtlen sáfár zsarnokká vált, sanyargatni kezdte a környezetét. Nem lehet a jó munkás példaképe, sem a kegyelem sáfára.

Amikor elfogadjuk Krisztust, sáfárok leszünk: arra kapunk elhívást, hogy Isten javait kezeljük. A keresztyéni élet valóságos ajándékaival is hűséggel kell bánnunk, mert a mennybe készülünk.

Olvassuk el Lk 12:45 versét! Adventistaként miért kell különösen vigyáznunk azzal, hogy bele ne essünk ebbe a csapdába, amennyiben a „késlekedés” gondolatával küzdünk?

ISTEN TITKAINAK SÁFÁRAI

Kol 2:2-3 és 1Tim 3:16 versei mit neveznek titoknak? Mit árul el az emberi megismerés korlátairól az, hogy ez titok?

Cófár így szólt Jóbhoz: „*Beleláthatsz talán az Isten titkaiba? Felérhetsz-e te a Mindenható tökéletességéhez*” (Jób 11:7, RÚF)? A titok szó azt jelenti, hogy valami zavarba ejtő, homályos, ismeretlen, tisztázatlan vagy felfoghatatlan. Isten lejegyeztette titkait a Bibliában, még ha azok teljes megértése meg is haladja felfogóképességünket. Ezért *titkok*. Olyan ez, mintha mindnyájan rövidlátók lennénk – mint ahogy lelki értelemben azok is vagyunk –, mégis az eget kémlelünk, azt remélve, hogy a legkisebb részletet is tisztán láthatjuk. Nem láthatunk olyan messzire, hacsak Isten nem tesz erre képessé bennünket.

Mit tár fel előttünk Isten 5Móz 29:29 versében?

Olyan titkok sáfárai vagyunk, amelyeket egészen fel sem foghatunk. Csak annyit tudhatunk, amennyit a kinyilatkoztatás és a Szentírás feltár. Sáfárságunk lényege, hogy Krisztus szolgálóiként és Isten titkainak sáfáraiként éljünk (1Kor 4:1).

Isten szeretné, ha sáfáraiként kitartoan tanítanánk, védelmeznénk és őriznénk azt az isteni igazságot, amit kinyilatkoztatott. Ennek végzése az igazi sáfárság, és azt jelenti, hogy megvan nálunk a hit titka tiszta lelkiismerettel (1Tim 3:9).

A legnagyobb titok pedig az, hogy mindnyájan tapasztalatot szerezhetünk Krisztussal, dicsőségünk reménységével. A megváltás terve természetfeletti, és nem tudjuk teljes mértékben megérteni. Az egész mindenség Teremtője (Jn 1:1-3) lejött a földre és „megjelent testben” (Ellen G. White: *Manuscript Releases* [Válogatott kéziratok]. 6. köt., 112. o.), csak azért, hogy felajánlja önmagát áldozatul az emberiség bűneiért. Ez olyan titkokat rejt, amit valószínűleg soha nem fog megérteni egyetlen teremtmény sem a maga teljességében. Még az angyalok is tanulmányozzák annak titkát, hogy miért jött Jézus a földre (1Pt 1:12). Viszont amit tudnak, az arra indítja őket, hogy dicsóítsák az Urat dicsőségéért és jóságáért (lásd Jel 5:13).

Isten az evangélium sáfárainak hívott el bennünket. Milyen feladatok jelent ez magától értetődően?

A LELKI IGAZSÁGOK SÁFÁRAI

Amikor a sáfárságra gondolunk, kézzelfogható dolgok jutnak eszünkbe, és ez jól is van így. Amint azonban már eddig is láthattuk, a sáfárság túlműtat ezen. A kézzelfogható dolgokon kívül a megfoghatatlan ajándékok is Istentől származnak. Ezek lelki javak, amelyeket Isten ad (1Pt 4:10), hogy Krisztusban maradjunk, így kialakíthassuk a keresztyéni tulajdonságokat és olyanná válhassunk, amilyené Őbenne lehetünk. A meg nem fogható dolgokkal ezért sokkal gondosabban kell bánnunk, mint a konkrét, anyagi dolgokkal, hiszen végtelenül értékesebbek.

Olvassuk el Ef 6:13-17 szakaszát! Mi mindent kaptunk Istentől, aminek sáfárai lettünk? Miért alapvetően fontos helyesen kezelni mindezeket?

„Az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban” (Róm 6:23). Nem adhatja meg nekünk azt az üdvösséget a világ és mindaz, amit a világ nyújt, ami Jézus Krisztusban a miénk. Az üdvösség Isten ajándéka, ez a legértékesebb kincsünk. Ennek valóságát mindig szem előtt tartva helyes szemléletünk lehet az Istentől kapott egyéb javaink feletti sáfárságban is.

„A természet tankönyvéből is csak a Golgotáról sugárzó fényben tudunk helyesen tanulni és tanítani. A betlehemi történeten és a kereszt eseményein keresztül mutassuk be, hogy lehetséges a győzelem a gonosz fölött, és hogy minden áldás a megváltás ajándéka által árad ránk” (Ellen G. White: *Nevelés*. Budapest, 2015, Advent Kiadó, 89. o.)!

A megváltás csak azért lehet a miénk, mert Jézus megfizette az árát értünk. Pál világosan kijelenti: „Akiben van a mi váltásunk az Ő vére által, a bűnöknek bocsánata az Ő kegyelmének gazdagsága szerint” (Ef 1:7). Csak azért a miénk, mert Isten nekünk adta. Mennyire fontos magunkra venni „az Isten teljes fegyverzetét” (Ef 6:11), hogy a gonosz ne tudjon közel férközni hozzánk és meglopni bennünket! Csak akkor árthat, ha engedjük neki, és ez akkor történhet meg, ha nem engedelmeskedünk annak, amit Isten az Igéjében kinyilatkoztatott (Ef 6:17). Legkomolyabb védelmünk az, ha hittel engedelmeskedünk a kapott világosságnak.

Olvassuk el Ef 6:13-17 szakaszát! Hogyan öltük fel az Isten fegyverzetét? Miért mondhatjuk, hogy sáfárai vagyunk mindannak, amit e fegyverzettel megkapunk?

MI A SÁFÁR FELADATA?

A bölcs sáfárt az jellemzi, hogy készségesen elfogadja és a gyakorlatba átülteti személyes felelőssége erkölcsi elvét. A személyes felelősség egyrészt döntés, amit meghozunk, továbbá tett, amit véghezviszünk. Aki felelősen gondolkodik, az elismeri az ok-okozati összefüggéseket. A személyes felelősség elfogadása olyan kulcsfontosságú tényező, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni, ha meg akarjuk határozni, mi is a sáfár; hiszen a sáfárnak komolyan arra kell törekednie, hogy szívén viselje ura legfőbb érdekeit. Ez a készség olyan döntés, ami meghatározza, milyen kapcsolata lesz a sáfárnak Istennel.

„Isten arra vágyik, hogy közvetlen kapcsolatba vonja az embereket önmagával. Az emberekkel való bánásmódjában mindig elismeri a személyes felelősség elvét. Bátorítani akarja az embereket arra, hogy rá hagyatkozzanak és kérjék személyes vezetését. Ajándékait egyénileg adja az embereknek. Mindenkire szent javakat bíz és mindenkinek az Ajándékozó utasítása alapján kell kezelnie azokat. Mindenki Istennek tartozik számadással” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church* [Bizonyásgtételek a gyülekezetnek]. 7. köt., 176. o.).

Sáfárként nem ruházzuk át felelősségünket egy másik emberre vagy szervezetre. Személyes felelősségünk van Isten előtt, és ez tükröződni fog a körülöttünk élőkhez való viszonyulásunkban (1Móz 39:9; lásd még Dán 3:16). Az éppen adódó feladatokat legjobb képességeink szerint fogjuk végrehajtani. Isten szemében a siker sokkal inkább a hitünkön és a tisztaságunkon múlik, mint a bölcsességünkön vagy a képességeinken.

Hogyan értelmezzük 2Kor 5:10 szavait annak fényében, hogy mit jelent bölcs sáfárnak lenni?

A teológusok és a filozófusok körében évszázadok óta sok vita folyt a szabad akarat nehéz kérdései körül. A Szentírás azonban világos: Isten valóban szabad akaratot, választási szabadságát adott az embernek. Máskülönbem semmi értelme sem lenne annak, hogy cselekedeteink alapján ítél meg. Tehát igenis személyes felelősségünk helyes döntéseket hozni minden tettünkben, és ebbe az is beletartozik, hogy Mesterünk javainak hűséges sáfárai legyünk.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

A sáfárnak fordított szó néhány ószövetségi igeversben nem egyetlen szóból származik, hanem egy kifejezésből: *asher al bayt*, ami azt jelenti, hogy „aki a házon/ház fölött áll/uralkodik”. Példának okáért 1Móz 43:19 versét így is lehetne fordítani: „Amikor odaértek József házának sáfárához, a ház ajtajában beszélgettek vele.” A házban élő család szintén a házhoz tartozik, és mi lenne értékesebb az ember számára, mint a saját otthona? A sáfárra nagy értéket bízunk, de az mégsem volt az övé. Sok szempontból így még nagyobb a felelőssége, mintha a saját javait felügyelné.

Ez a gondolatmenet folytatódott az Újtestamentumban is. „Az Újszövetség veszi az Ótestamentum gondolatait és kiegészíti azokat az I. századi elgondolásokkal, tételekkel és szavakkal, így gazdagítja és tágítja ki a Biblia sáfárságról szóló tanítását. A Bibliában a sáfársággal kapcsolatosan használt leggyakoribb görög szavak az *oikos*, illetve *oikia* töből származnak, ami azt jelenti: ház. Az *oikonomos* arra a személyre utal, aki felügyeli a házat: ő a sáfár vagy a gondnok. Az *oikonomia* az ebből képzett főnév, ami a ház felügyeletét jelenti, és ez a tartalom már sokkal szélesebb körű” (*Handbook of Seventhday Adventist Theology* [Hetednap Adventista teológiai kézikönyv]. Hagerstown, Md., 2000, Review and Herald Publishing Association, 653. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. A tiltott fáról evés felelősségének felvállalása helyett mit mondott Ádám Istennek arra a kérdésre, hogy mit tett (1Móz 3:12)? Milyen érdekes, éppen az az egyik legkorábbi emberi reakció a bűn következtében, hogy igyekezett a másikra hárítani a felelősséget! Mennyire volt tehát kész személyes felelősséget vállalni a tetteiért? Hogyan tanulhatjuk meg elkerülni ezt az általános viselkedésformát, a felelősség hárítását?
2. A csoportban időzzünk el annál a gondolatnál, hogy olyan dolgoknak is a sáfárai vagyunk, amelyek nem kézzelfoghatóak, hanem lelki jellegűek. Mit jelent ez? Hogyan „kezeljük” ezeket?
3. Gondoljunk a hármas angyali üzenetre Jel 14:6-12 szakaszában! Milyen fontos igazságokat találunk itt, amelyekért sáfárként szintén felelősséggel tartozunk?
4. Miért olyan fontos, hogy megtanuljunk bizalommal és hittel tekinteni olyan lelki dolgokra is, amelyeket nem teljesen értünk? Milyen világi módszerekkel próbálkozunk mégis folyton?

GERZSENYI SÁNDOR:

ÁLDOTTAN

Szeresd az Urat! – De szívből, nem másképp.
Ragaszkodj hozzá! – Nem az ellátásért,
hanem azért, mert ő nagyon szeret.
Megváltott vagy, adott új életet.

Kövesd Jézust! – De ne parancs miatt tedd!
Ki őt szolgálja, szeretetből enged.
Ne csak félelemből légy hűséges!
A lámpád végig maradjon fényes!